

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címezendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hóra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Papválasztás.

Kolozsvár, május 5.

A kolozsvári evang. reform. egyházközségnek nagy napja lesz holnap. Lelkészit választanak; betöltik a néhai Szász Domokos halálával megüresedett állomást.

A papválasztás minden egyházra nézve nagyfontosságú dolog. Jóformán azt mondhatnók, ilyenkor dől el az egyházközség sorsa. Mert régi igazság az, hogy a milyen a lelkész, olyan a gyülekezet.

A kolozsvári egyházközségben még különösebben is fontos. Mert ennek az egyháznak nemes és nagy tradíciói vannak, a melyekhez hűltennek lenni nem szabad és nagyfontosságú feladatai, melyeket megoldani kell.

Ez a tizenhárom ezer lelket számláló gyülekezet az erdélyi egyházkerület szellemi központja volt mindig, az most is és annak kell maradnia a jövőben is. A többi gyülekezetek reá néznek, tőle vesznek példát, utána haladnak. Az egyházkerület minden nagyobb alkotását, kulturális intézményét ide koncentrálna, itt rendezi be s nem kevés fontosságú, hogy milyen befolyást gyakorol arra az egyházközség közszelleme, a mit pedig természetesen lelkészei vezetnek.

Nagy áldás volt nemcsak az egyházközségre, hanem az egész kerületre nézve, hogy Kolozsvárnak mindig olyan lelkészei voltak, kik az erdélyi református papi háznak kiválóságai, diszei voltak, kik az egyházukban való munkásságukkal példát szolgáltatottak mindennél.

Igy kell ennek lenni jövőre is. A nagy és nehéz feladatok egész serege vár a kolozsvári papra. A templomi isentiszteletek csak egyik, bár elismerjük a legfontosabb feladatra a lelkésznek; de az igazi lelkipásztor nemcsak a templomban, hanem az életben is neveli és vezeti hivatát. Az ifjúság nevelésében, iskolák fejlesztésében, szegények, özvegyek, árvák gondjának felvételében mindig munkásnak kell lennie. Hivatásából és hivatalából kifolyólag neki kell gondolkodnia; tördőnie első sorban az egyházközség szellemi erkölcsi feladatai megvalósítására nézve irányuló szervezetei megteremtéséről s ezek fenntartására az anyagi erőforrások felkutatásáról.

Igaz, a kolozsvári egyházközséget nem most kell megalapítani; szervezni. Dicsőséges, nagy tradíciókkal ékes multja van már. De fejleszteni, vallásos buzgósággal regenerálni, a kor viszonyaihoz folyton alkalmazni: ez is fontos és nehéz feladat, mely első sorban a lelkészre néz.

Más egyházközségekben rendszerint izgalommal és küzdelemmel jár a lelkési állomás betöltése. A kolozsvári most abban a szerencsés helyzetben van, hogy nem kell válogatnia az arravalók közt. Az egyházkerület legelső papja, büszkesége a püspök van kiszemelve az állomásra. Ot óhajtja az egyházközség megnyerni arra, hogy nagy papjai sorát tovább folytassa, gazdagítsa. Csak természetes, hogy e törekvése a legszebb, a legmegtesteltebb formában nyer kifejezést: minden pályázat kizárásával — biztosok vagyunk benne — egyhangú lekedésével meghívja. Csak gratulálhatunk az egyházközségnek ez elhatározásához. Nemcsak püspökét, de magát is megtestislti ezzel.

Mert az erdélyi református egyházkerület ez időszerinti püspöke dr. Bartók György nemcsak állásánál, hanem személyi és lelkipásztori kiválóságainál fogva is büszkesége lesz a kolozsvári egyházközség papi katedrájának, a melybe a nagyenyedi és szászvárosi után lép.

Megvagyunk győződve, hogy harmadik egyetértésben az egyházközség mostani kiváló lelkészeivel, működésükkel csak folytatni és növelni fogják az egyházközség nagy és nemes tradícióit és a munkában a dr. Bartók püspök erélyével párosult higgadt

ságga, tapintata, bölcsessége áldására lesz a híveknek, az egyházközségnek, az egész kerületnek.

Az a fényes manifesztáció, mely a holnapi népes választó-gyűlésen az Urnak házában dr. Bartók György püspök pappá választása alkalmából történni fog, legbiztosabb kezeze annak, hogy az egyházközség a fokozott, de békés munkálkodás útján tagjainak és vezetőinek egyetértő érzületével fog haladni.

Az Ur áldása legyen a gyülekezeten és pásztorán, hogy egymásnak soká örvendhessenek!

Választó.

Politikai pletykák.

Bpest, május 4.

A bécsi Informationnak a következők nem érdektelen és nem is aleptalan hírt távirják: Egyes főispánok, akik már huzamos idő óta elégtelennek a Széll-kormány alatt uralkodó állapotokkal, mert Bánffy báró lelkes hívei arra akarják felhasználni Gulner Gyulának belügyi államtitkárra történt kinevezését, hogy lemondásukat nyújtsák be a belügyminiszternek. Ezek között vannak: a már hosszabb idő óta szabadságon levő Maurer brassói főispán; Flatt úvidéki főispán, aki már régen kérte nyugdíjaztatását; Molnár István zempléni főispán (de ez a lemondás kevésbbé politikai, mint inkább személyi momentumokra vezetendő vissza); továbbá Pálffy Elemér verseezi főispán és Kürthy Lajos lipóti és árvai főispán, akik annyira összeeszeszték törvényhatóságaik irányadó liberális egyéneivel, hogy az ezekkel való sikeres együttműködésük kizártnak tekinthető, amiért is beadták lemondásukat; Török Zoltán honti főispán lemondásáról is beszélnek, de ezzel a főispáni karban történendő változások még koránt sincsenek kimerítve és különösen nagy változások várhatók az erdélyi főispáni karban, de mindez attól függ, vajjon Széll még az idén fogja-e megejteni az új választásokat. Ha csak esztendőre lesznek a választások, akkor a főispánok lemondása s kinevezése lassabb tempójú lesz.

Nagy feltűnést keltett az Akadémia második osztályának megfoghatatlan magaviselete br. Kaas Ivorral szemben, kinek a bíráló bizottság oda ítélte a 6000 koronás Bródi-féle publicisztikai jutalmat s aztán mégis az a csodálatos, sőt érthetetlen dolog történt, hogy osztályülésen titkos szavazással Kaas báró ellen szavaztak és a jutalom kiadását megtagadták.

Mint mondják, a pályabírák: Paucler Gyula, Concha Győző, Ballagi Aladár, Heinrich Gusztáv és Riedl Frigyes, mind az ötön egyhangulag ítélték oda a jutalmat Kaas Ivornak és daczára ennek, Tisza Kálmán, Szilágyi Dezső, Szász Károly, Gyulay Pál, Léway József, Thaly Kálmán, Radvánszky Béla és Ivanovits György leszavazták a bíráló bizottság egyhangú véleményét s így hiába mondta a bíráló bizottság:

„A palma, melyet Kaas Ivornak nyújtani javasol, tekintet nélkül politikai pártállására, publicisztikai pályáján kifejtett értelmi erejének, művészi tehetségének magas fokát, hirlapírói működésének szubjektív etikai értéket illeti s a bizottság abban az egyértelmű meggyőződésben él, hogy a pálmát ezáltal Kaas Ivornak érdeme-sebbnek nem adhatja.

A hétfői „bizalmi” tüntetés a Lloyd klubban teljesen eltévesztette célját. Tudniillik senki sem konstatálja ezen hétfői hüho után a szabadelvű párt egységét és senki sem veszi komolyan ezt az „egységes” tömörítést. A szabadelvű lapok, a hány frakcióját képezik a Lloyd pártnak, annyiféleképpen kommentálják a hétfői konferencia okát, célját és hatását.

A Pesti Napló szerint a néppárt ellen irányult a hétfői „tüntetés”, míg a Budapesti Napló felkiált: „Bánffy tavaly lemondott, de most hétfőn megbukott”.

A Pesti Hirlap pláne nem érti, hogy mire való volt ez a hétfői szószaporítás és gondolat-takargatás, végül Bánffy lapja oly módon: „ünnepli” az „egységes” szabadelvű pártot, hogy szembeállítva Bánffy bárónak 1895. január 19-iki miniszterelnöki bemutatkozását Széll Kálmán 1899. március 1-i miniszteri bemutatkozáival és hétfői beszédecskéjével, kistüti, hogy Széll Kálmán „sufangos ravaszaggal” kicsempészte a szabadelvű párt programjából a leglényegesebb alkatele-

met” — a Bánffy által hirdetett könyörtelen magyar sovinizmust, szóval, hogy Széll Kálmán „elárulta” azt a pártot, amelyet Bánffy a szó szoros értelmében megvett.

A hét politikája.

— Megjegyzések. —

Szinte közhelyelyé vált már az a mondas, hogy a politika nagy eseményeit, mint a kitörőben levő vihart, erős fülledtség, a légkör nagyfokú depressziója szokta megelőzni. Nem tudjuk, hogy a magyar politikai világban ma uralkodó helyzetet ez a mondas mennyire hűen jellemzi. De az bizonyos, hogy nálunk is készül „valami”.

A várakozás lehető nagy mértékben fel van csigázva és annak ki nem elégítése nyomottságot és feszültséget hagy maga után az egész közéletben.

Hogy az általános képviselőválasztások fogják-e meghozni a nyugodtságot, az oly hön óhajtott kibontakozást, avagy valamely más eseménytől kell-e azt várnunk: annak megfajtása a politikai élet belső világaiak olyan ismeretét tételezi fel, a milyennel mi nem rendelkezhetünk.

Annyi azonban bizonyos, hogy ha egyebért nem, hát a törvényhozói munka nyugodtságának a biztosításáért, kötelességében állna a Széll-kormány, hogy bár az iránt tájékoztassa a közvéleményt: vajjon tervben van-e a képviselőválasztásnak esetleges idő előtti való elrendése, vagy legalább is mik lehetnek irányadók az elhatározásnak e tekintetben való befolyásolására. Mert hogy a bizonytalanság mai állapotának fenntartása csak iránytalanságra, kapkodásra vezet, azt eléggé mutatják a legközelebbi napok eseményei is.

A szerzői jog védelme tekintetében a német birodalommal kötött szerződés törvénybe való beczikkelyezésének képviselőházi tárgyalása szintén ezt mutatja.

Jellemző azonban ez más tekintetben is. A javaslat ugyanis csak egy „hemzseg” a közjogi botlásoktól, a melyek Magyarország államjogi függetlenségét, önállóságát homályosulásnak teszik ki. Nos ezt a törvényjavaslatot az Ugron-párt részéről megbirálta két képviselő, ellenben a függetlenségi párt másik árnyalata hallgatott.

Pedig ennek az árnyalatnak volna talán par excellence közjogi jellege. Ezt tehát a közjogi sérelem minden másnál inkább kelene, hogy érdekelje.

Am legutóbbi hallgatása épen azt mutatja, hogy igazuk van azoknak, a kik az orthodoxiának a tevékenységet megbénító hatást tulajdonítanak.

Ime a Kossuth-párti közjogi orthodoxia odavezet, a hol a tisztán közjogi hivatkozás kérdések iránt való érdeklődés is elsovad! Lám az Ugron-párt, a mely pedig szakítani kíván a közjogi ellenzéiskis eddigi álláspontjának egyoldalságával és merevségével, mint közjogi ellenzék is teljesíteni képes feladatát. A másik árnyalat ellenben még ezen a tevékenysége számára eddig monopolyszerűleg lefoglalt területen is dekadenciába jut.

Nem szívesen mutatunk rá erre a különbségre, de jelenben indokoltnak tartjuk főleg annál fogva, hogy a delegáció kiküldésének alkalmát bizonyos oldalról ismét felhasználni készülnek az Ugron-párt és az általa követett irány discreditalására. Ez a törekvés ezuttal elég leleményesen arra tendál, hogy Ugron Gábert lehetetlenné tegye a delegációban. Ennek kifejezésére szócsőül a „Pesti Hirlap”-ot választották, a mely mint politikai hírtálalta fel, hogy Ugront — tekintettel összeférhetlenségi ügyének függőben voltára — nem fogják a delegációba beválasztani. Hát hogy micsoda ténybeli alapja van ennek a hirtelésnek, annak bírálatába nem akarunk belebocsátkozni. De annyi bizonyos, hogy ez a hirtelés igen alkalmas azoknak a nemrég elég plausibilitással felállalt következtetéseknek leszorítására, a melyek Ugronnak és társainak a „zab-ügy”-gyel kombinálta, a függetlenségi párt tervszerű megakasztására irányuló törekvést tulajdonítottak. Nem sokkal közelekvőbb-e ezután a hirtelés után az a feltevés, hogy épen a zabügynél van Ugronnak, az ellenőrzést kiméletlen, erélylyel teljesítő delegátusnak skárthatételére, dupirozására kizemelt szerepe? Hogy az egész zabügy csak azért támadt, hogy legyen „jogezim” Ugronnak a delegációból való visszatartására.

A „zabügy”-gyel foglalkozott különben e hétén a budapesti kereskedelmi és iparkamara is. Ez az illusztris testület, a mely tudvalegileg kiindulási pontja volt a „zab-heczek”-nek, most mint a mezőgazdasági érdekek védelmezője szerepelt. Hát bizony ez a szereplés nem minden komikum nélkül való. Hogy most, mikor a „merkantill” és „agrár”-jelszavak alatt felmerülő mesterséges ellentétek feszültsége erőteljesebb, mint valaha, milyen értéket lehet tulajdonítani a budapesti kereskedelmi kamara abbeli buzgóságának, hogy — egy pól-parlament szerepét játszva — kiderítse, vajjon mennyire valószínűleg meg a delegációnak a termelő mezőgazdák érdekében hozott határozatait, azaz Apokalypsis leírásait juttatja eszünkbe.

Lehet különben, hogy a kereskedelmi kamarát nem a fiókparlamenttől alakulás törekvése vezette e buzgalomban, hanem csak be akarta igazolni, hogy az „agrár”-részről követelt mezőgazdasági kamarák feleslegesek. Minek való volna tehát concurrenciát csinálni Láncezy Leó, Sándor Pál és Comp. uraknak?

(M—r.)

Munkácsy Mihály temetése.

Bpest, május. 4.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat, Andrássy Tivadar gróf elnöklésével a városi illeti műcsarnok tanácskozó termében népes ülést tartott, a melynek egyetlen tárgya Munkácsy Mihály halálának bejelentése és a társulatnak az országos gyászban való részvétele volt. Andrássy Tivadar gróf rendkívül megleghangu és lendületes beszédében, melyet a választmány tagjai mély csöndben és állva hallgattak végig, közölte a választmánnyal a lesújtó hírt és javaslatára a választmány elhatározta, hogy fölajánlja a miniszternek a gyász rendezésében való részvételét, hogy nemcsak beleegyeznek a Szilinszky államtitkárnál tegnap tartott értekezlet óhajtatásába, de kéri is, hogy az elhunyt nagymester a műcsarnokban helyeztessék ravatalra. A maga részéről a választmány elhatározta, hogy külön gyászjelentést ad ki, a társulat nevében koszorút helyez a ravatalra, az özvegyhez részvétlratot intéz, Munkácsy létesítendő szobrára mind a maga körében, mind a társulat lapjában, a „Műcsarnok”-ban gyűjtést indít és erre a célra a maga részéről 2000 koronát szavaz meg. Végül elhatározta a társulat, hogy fölkéri Berzeviczy Albertet, a társulat elnökét, hogy Munkácsy ravatalánál a társulat nevében beszédet mondjon.

Megemlítjük még, hogy a választmány körében megindított gyűjtésből már az ülés alatt 6000 korona gyűlt össze. A választmány művész tagjai a magyar képzőművészek egyesületének ugyancsak tegnap délután tartott ülése alkalmából az egyesület ivén 400 koronát írtak alá. A választmány hozott határozatainak a kormányval egyetértőleg leendő végrehajtásával az elnökséget és az igazgatóságot bízta meg.

A mai országgyűlésen pedig Wlassics miniszter következő proposíciói lettek elfogadva:

A képviselőház fájdalmának és részvételeinek jegyzőkönyvben adjon kifejezést és bízta meg a Ház elnökségét, hogy e határozatról a Ház nevében az özvegyt értesítse. Méltotasság továbbá elhatározni, hogy a ravatalra koszorú helyeztessék és hogy a ház testületileg jelenjen meg. Határozta el végre a ház azt is, hogy a boldogult temetése országos költségen történjék és hogy a határozat végrehajtásával a vallás- és közoktatásügyi miniszter bizassék meg.

A magyar termelés és ipar pártolásának haszna.

II.

Igy mielőtt a törvényhozás tehetne intézkedéseket az ipar fejlesztése érdekében, Kossuth Lajos kezdeményezésére 1841. nov. 13-án a magyar társadalom legjobb erőinek egyesüléséből megalakult az Országos Ipari egyesület, melynek első elnöke gr. Bathyan Lajos.

„Kossuth, mint aligazgató, míg egyrésztől szigoruan ügyel rá, hogy az egyesület körébe a politika be ne férközzék, másrésztől az egyesület népszerűségét biztosítandó, mindent elkövet, hogy rövid idő alatt mennél nagyobb eredményt mutasson fel.”

*) Szilágyi Sándor, A magyar nemzet története 558. l.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belkőzép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög cenziméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttérli ozlkkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Az Országos Ipari egyesület kebeléből kiindulva 1844. október 16-án megalakult az „országos védegyesület”, elnöké gr. Bathyáni Kázmér, alelnöké gr. Teleki László, igazgatóvá Kossuth Lajost, s a választmány tagjaivá Deák Ferenczet, gr. Bathyáni Lajost, br. Vesselenyi Miklóst, Klauzál Gábert, Beóthi Ödönt, Perczel Mórt, Pulszky Ferenczet, Szemere Bertalant, gr. Rhádait s más jeleseket választják meg. Az egyesület célja, hogy a magyar ipar pártolásával a nemzet anyagi önállóságra emelje s megmentse a naponként terjedő elszegényüléstől, az „eltemetéssel fenyegető örvénytől.” Ennek a célnak elérése végett a tagok becsületszavukat adják, hogy csak honi mesteremberek által fognak dolgoztatni s hogy minőségre való tekintet nélkül semmiféle iparcikkból tudva idegent nem vesznek.

Az ekként felbértet nemzeti szellem megszünteti a korábbi külföldieskedést, az idegen gyárosok „honi”-czég alá bujnak, hogy áruiknak kelendőseget szerezenek. A magyar iparpártolásban valóságos verseny támad, a honi iparcikkek terjesztésében különösen gr. Bathyáni Lajosné és gr. Károlyi Györgyné tüntettek ki magukat, a miért Pesten fáklýszenével tisztelik meg őket; az 1845. év farsangján tartott pesti védegyeleti bálban, valamint a vidéki bálokban férfiak és nők honi kelmékből készült magyar ruhában jelennek meg, a „Honderű” Párisban készült divatképeit itthon készült divatképekkel cseréli fel.)

Az iparos-egylet sikeres iparműkiállításokat rendez; az iparvédegyelet 145 vidéki osztálylyal hálózza be az országot. A mozgalom lelkes terjedésével 1844 május 5-én Pozsonyban ugyancsak a Kossuth Lajos kezdeményezésére gr. Bathyáni Lajos elnöklete alatt, 350,000 pengőforint alaptőkével Magyar Kereskedelmi Társaság alakul és 1844. decz. 21-én Pesten gr. Bathyáni Kázmér elnökelete alatt 1 millió p-forint alaptőkével gyáralapító társaság. A magyar ifjúság Deák Ferenczet e társaság alakuló közgyűlésen mondott beszédéről fáklýszenével tisztelte meg. A gyáralapító-társaság tagjai sorába belép gr. Széchenyi István is 5 ezer pengőforinttal. Azonban a Kereskedelmi Társaságot igazgatója, ifj. Szabó Pál, a gyáralapító-társaságot pedig pénztárnoka — mint br. Podmaniczki Frigyes írja — valami Kovács nevű sikkasztással tönkretették.

A védegyelet azonban nem kisebb buzgalommal működik tovább.

Közösben ösztökél és bölcselkedő kishittűektől, kik csak egyedül magukat számítva a jobb kivételek közé, divatszertien hangoztatják a „magyar szalmalángot” s kisbessbitik minden magasabbra törő akcióknak, sürün halljuk a most legkedvezőbb körülmények között országosan megindult mozgalom irányában is a csüggesztő szavakat: „Az akciónak nem lesz sikere, hiszen a híres védegyelet is elaludt eredmény nélkül”. Ne higgyük, hogy az ilyen okosdi kishittűek tanultak és tudják nemzetünk történelmét, mert Magyarország történetében ez van megírva: „Az ország anyagi érdekei szempontjából döntő fontosságú vámkérdés megvitatása és minden oldalról való megvilágítása egyenesen a védegyelet mozgalomának köszönhető”. És bármennyire túlzott is Deák Ferencz ama biztatása, hogy a mint az egyszeri franczia airta a kérdésre, ki verte meg Marengónál az ellenséget, azt felelte, hogy „én és még hetven ezer”, ugy a védegyelet minden egyes tagja is elmondhatja magáról, hogy „a sorvadó hazát én és még annyi millió védegyeleti tag mentettük meg”: a mozgalom termékenyítő hatással volt a közgazdasági, társadalmi és politikai életre s így azok, kik abban résztvettek, habár elég idejük a hazát megmenteni nem volt, „nem végeztek hiábavaló munkát.”

Ez van írva a történelemben, pedig a védegyeletnek rettenetes nehézségekkel kellett küzdenie, mert e bécsi Metternich-kormány, bár nyílt erőszakot nem mert alkalmazni ellene, alattomban üldözte és közvetve mindent elkövetett, hogy működését megölje.

Aztán jöttek a nagy évek: 1848 és 1849. Kinek juthatott volna akkor ideje s ereje a magyar ipar mívelésére. . . És következtek a minden magyarságot elfojtani törekvő, sőtét önkény-uralom rettenetes évei. Nemzetünk legerősebb és legjobb fiait golyótl és hóhérbárdtól sirban fekszenek, vagy idegenbe menekülve bujdosnak; hazánk millió sebtől vérzik, hosszú esztendőkön keresztül azt sem tudja, melyikre és honnan tegyen először irt. Hogyan nőhetett és virágozhatott volna ilyen években a magyar ipar! . .

Bizony nagy hálával tartozunk Istennünknek csak azért is, hogy a magyart e nehéz évek sorvasztó szenvedéseiből a mai jobb kor hajnalára megtartotta.

A politikai és társadalmi viszonyok csak a legujabb kor hajnalán vettek olyan kedvező alakulatot, hogy még gégetőbb sebek gyógyítása után végre a magyar iparpártolási actió is jó reménnyel és sikerrel újra megindulhasson.

*) Sz. S. A m. n. t. 9. k. 612. l.

**) Sz. S. A m. n. t. 9. k. 623. l.

A jobb idők beálltával életre kél a magyar ipar is. Hosszabb időközökben ugyan, de lassankint alakulnak az ország különböző pontjain it is, ott is jobb berendezési műhelyek és gyárak. S ezek, bár a kezdet szokatlan nehézségei mellett mindjárt Ausztria már meggazdagodott és hírrel bíró műhelyeivel és gyáraival kell versenyezniük, igit nekik kitartani. A 80-as évek elejétől kezdve végre pártfogásába kezd venni a magyar ipart a magyar állam is, iparpártolási törvények hozásával és jelentőséggel foglalkozással is. Az Országos Iparegyesület, mely az 1899. évben életének 57-ik évéről adott ki jelentést, buzgó tevékenységet fejt ki a magyar iparnak nem csak ajánlásában, hanem művelésében és fejlesztésében is. Ily módon a magyar ipar kétségen kívül reményekre jogosító lendületet vett úgy, hogy a Magyar kereskedelmi muzeum által a m. kir. kereskedelmi miniszter megbízásából az 1897. évben kiadott „Kiviteli Czimtár” már 1905 olyan magyarországi cézeget sorol fel, mely a külföldre is szállít magyar termelési és ipari czikkeket, s a statisztikai hivatal 1898. évi külkereskedelmi forgalmi kimutatása szerint a vámtarifának mind az 50 főcsoportjában szerepel. De az embert s különösen a jó embert a haj és szenvedés szokta öntudatra, erejének érzetére ébreszteni. A mult 1899. év Magyarországot az Ausztriával közös terhek viselésének nagyobb hányáddal fenyegette meg, s nem mutatkozik menekvés e nagyobb terű elől, a mely pedig ismét milliókra megy. A terhekkel amugy is megpróbált nemzett, mint egy ember dőbölt meg, hogy honnan teremtheti elő e milliókat. És csodálatos, mintegy varázsütésre egyszerre egyértelmű felelet hangzik fel az ország szívében, minden részében, magántársaságokban, gyűléseketekben és a sajátban: Magyarországnak új erőt a magyar termelés és ipar fel-lendülése és virágzása emlékére nyújthat.

Egyesüljünk a magyar termelés és magyar ipar pártolásának szövetségében! Ki tudná megmondani, ki mondta ki először a felhívó szöveget? A nemzeti közérzetnek a kifejezése ez, a nemzetnek pedig sok szája van. Most lelkesen terjesztik e nemes, hazafias cselekvésre a felhívó szöveget az ország egyik szelétől a másikig egyes magánosok, társulatok, egyesületek, a sajtó, sőt a hivatalos hatóságok is. Az Országos Iparegyesület 1899. decz. 3-án egyhangú lelkesedéssel emeli határozattá Gelléri Mór iparigazgatónak következő indítványát:

„Egyesületünk állandóan szemelött tartván az iparpártolás terén reá váró feladatokat, minden általános és speciális alkalmat készséggel ragad meg arra nézve, hogy e téren gyakorlati eredményeket érjen el. Ilyen alkalom gyanánt kínálkozik a quotaemelés küszöbén álló nagyfotosságu eseménye, mely elől politikai okokból kitérni — fájdalom — nem lehet.

De mert az ország egész közönsége érzi és tudja, hogy ez a kényszerű áldozat mindenkit kellemetlenül érint, minden hazafias érzésű magyar ember bizonyára szívesen fogja az alkalmat keresni, hogy elégteltet szerezni segítsen. És így ha valaha, akkor most sikerrel való kilátással valósíthatjuk meg azt a régi óhajunkat, hogy a közönség ne vásároljon se osztrák, se külföldi árukat, hanem vásároljon magyarországi készítményeket, hogy e révén a feláldozott milliókat visszahódítsuk.

Ez alapon egyesületünk indítson országos akciót és úgy a kereskedelmi és iparkamarák, mint az ipartestületek és más ipari és társadalmi körök, kaszinók és egyletek útján, végre az egész hazai sajtó támogatásának kikérése mellett forduljon ismételten a magyar közönséghez a magyar ipar és termelés demonstratív és következetes pártolása érdekében, hogy e révén Ausztriának évi 80 millió korona behozatali többletét csökkentjük s túlfeszített áldozatunkat behozzuk.”

Kolozsvárt az EMKE kezdeményezésére gr. Beldi Ákos főispán elnöklése alatt 1900. jan. 17-én „Erdélyi iparpártoló szövetség” alakult, mely magát az Orsz. iparegyesület szervének tekintti; vezetője Sándor József, orsz. képviselő, az EMKE nagy tevékenységű főtitkára és t. alelnöke.

A sajtó főleg 1899. december hava óta, különösen Hegedűs Sándornak, a kereskedelmi miniszter nevének, a Pesti Napló decz. 10-iki számában megjelent beces és nagyhatalú levele után kitartó lelkesedéssel szolgálja az ügyet. Az „Országos Iparegyesületnek” „Magyar Ipar” czímen hetenként megjelenő szakközlönye van. E mellett ápr. 1-én „Honi Ipar” czímen csinos kiállításban és kitűnő szerkesztésében egy új szakfolyóirat indult meg.

A magyar állam eddig még nem tudott abba a helyzetbe emelkedni, hogy védámokat állítson fel, de a magyar termelés és ipar gyámolítását ma már mégis maga vezeti. A társadalmi akcióra mennyivel kedvezőbb a tér most, mint a 40-es években volt...

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, városunk képviselője, collegiumunk egykori kitűnő növénykedé és most lelkes patronusa, 1899. nov. hó 28-án az iparpártolási törvény tárgyalása rendjén mondott hazafias beszédében a magyar termelés és ipar gyámolítására az állami hatóságok mellett a társadalmat és közönséget is felhívja.

Az egyes szakminiszterek, mint a belügyi, földmívelési és közoktatási miniszter rendeletekben hívták fel a vezetésekhöz tartozó hatóságokat, hogy szükségleteiket magyarországi készítményekkel elégítsék ki s hatáskörükben támogassák a hazai ipart.

A vallás és közoktatási minster hazafias leirata alapján hívja fel ord. ev. ref. egyházkerületi igazgatótanácsunk is az iskolákat és egyházmegyéket, hogy a hazai ipar pártolását a tanuló ifjúságnak kössék lelkükre. Főhatósági rendelet ennél nagyobb köztet- széssel soha nem fogadtatott.

Ez az iparpártolási mozgalom jelenlegi állása.

Collegiumunk előjárósága is felhívja most a tanuló ifjúságot, hogy a magyar ifjak dicő multjához, collegiumunk régi jóbíréhez és szelleméhez híven egész szívvel és lélekkel csatlakozzék a magyar termelés és iparpártolónak seregéhez. Ne vásároljon idegen árukat, hanem mindennemű szükségletére magyarországi készítményeket vegyen. Ha ebben egyesülünk és kitartunk, messze kiható hasznára leszünk magyar hazánknak és önmagunknak is. Az előjáróság e hazafias felhívása a collegiumi ifjúsághoz bizonynyal nem lesz kiáltó szó a pusztába. Minden magyar fiu örvendeni fog a kedvező alkalmnak, hogy ily fiatal korban is szolgálhat a hazának.

A kereskedelmi miniszter s az illető hatóságok és körök minden lehetőt megfognak tenni arra nézve is, hogy az ipari pálya minél nagyobb tért hódítson s az országban minél több szakértő és tanult iparos legyen, hogy minél többen belássák, mi szorít a becsület és jó iparos a társadalomban ép oly megbecsülésben és tiszteletben részesül, mint a köteleességét jól végző bármely más pályán levő ember.

A kereskedelmi miniszter s az illető körök gondoskodnak arról is, hogy a közönség tájékoztatva legyen az egyes termelési és ipari czikkék előállítási helyeiről és beszerzési forrásairól. Gondoskodni fognak arról is, hogy a magyarországi készítmények biztos védjeggyel láttassanak el, s idegen árukkal ne érhessenek vissza hasonló üzlethez. E tekintetben azonban a vevő közönségnek is mindenkor a legnagyobb óvatossággal kell lennie, hogy a honi czég alatt valóban magyarországi készítményt kapjon.

A mi kötelességünk csak az, hogy vásárlásaink alkalmával mindenkor csak magyarországi készítményt követeljünk és vegyünk s ha nem kapunk egy helyütt, keressünk másutt. Kolozsvárt az Erdélyi Iparpártoló Szövetségtől az E. M. K. E. főtitkári irodájában mindenki szíves utbaigazítást nyerhet.

Azonban nagy kitartásra van szükségünk, mert a mozgalomnak nagy ellenségei vannak: a hazafiatlan haszonlesés, az előítélet, közönbösség és kishitűség.

Ezek az ellenségek lépten-nyomon előnkbe fognak állani üzletekben és társaságokban, hogy letérítsenek a hazafias útról. Válltva fognak törekedni elhíttelni velünk, hogy törekvésünk haszontalan erőlködés. Hát nem így volt-e a magyar szépirodalommal és művészetekkel? S nincs e most Petőfi, Berzsenyi, Tompa, Arany, Vörösmarty, Katona, Madách, Fadrusz, Munkácsy s Erkelünk, kiknél nagyobbakat nem szült a külföld. Hát csak az ipart ne tudnók megtanulni? Nincs magyar, ki elhínné.

Deák Ferencznek a védegyeletről tartott szavaival végzem előjáróságnak felhívó szövegét: „Megtettek apáink, a mit teniük kelle; mert hazát tartottak meg és hagytak hátra nekünk. Azonban igen rossz vélekednek, ki azt hínné, hogy csak harcok zivatara sodorhat el egy nemzetet; van még egy más, lassubb, disztelen és aljas nemzeti halál is: a közszegénység, vagy nemzeti sorvadás. Ettől hazánkat megóvni a jelen időnek föltétlen parancsa, nekünk legszentebb kötelességünk, legmagasztosabb hofitisztánk.”

Szívvel, lélekkel pártoljuk hát a magyar termelést és magyar ipart!

Balogh Károly.

Egyleti élet.

A kolozsvári kereskedő társulat betegségező pénztára 1900. évi május hó 13-án délután 3 órakor tartja rendes évi közgyűlést, a kereskedelmi és iparkamara helyiségében. (Belközép-utca 3 sz. a.)

SZÍNHÁZ.

Ripp van Winkle. A Magyar Színháznak egyik ambíciózus tagja mutatkozott be tegnap a kolozsvári közönségnek: *Beöthy* Zsigmond, kinek nem egy sikeréről olvastunk már a fővárosi lapokban. Rippet játszta ez alkalommal. Beöthy fiatal, szimpátiikus színész, hangja kellemes lírai bariton, tud is bánni vele, iskolája jó. A kolozsvári közönség rokonszenvesen fogadta s különösen belépő daláért tapsolta meg zafosan. Tegnap mint énekes mutatkozott be, ma mint drámai színészt fogjuk látni. Kétségtelen, hogy Beöthy gyorsan fejlődni fog, most csak arra vagyunk kíváncsiak: vajon mint énekes, vagy pedig mint drámai színész viheti e többre? Mert két szerepkörben senki sem fejlődhetik; ez megbénítja a tehetséget. A sok próza tönkre teszi az énekhangot; az éneklés viszont modorossá teszi a drámai színészt. *Székelly* Irén kitűnő Lisbet volt; különben ez egyike az őlegjobb szerepeinek, melyet mindig örömmel nézünk. Uj szereplő *Miklósi* volt, ki a polgármester szerepét játszta. Bilkei Irén szerepét *Hegedűs* Szerafin játszta. Egyéb minden a régi ben. (b.)

Napoleon öcsém bemutató első előadása lesz kedden. A jökevény *Rákosi* Viktor és *Guthy* Soma bohózata volt a budapesti Vigaszínháznak első eredeti darabja, mely teljes sikert aratott s mely már eddig körülbelül 50 előadást ért. A francia leleményességgel és rendkívüli ötletességgel megírt bohózat úgy meséljé, valamint virtuoz jelenetezésével ellenállhatatlan hatást gyar-

korol a közönségre. Az előadásbaan részt vesznek Horváth Paula, H. Novák Irén, Bartos, Bónis Dezsőri, Krasznay és Leövey, kiknek egyaránt kitűnő szerepeik vannak. A darabot csütörtökön megismétlik.

Műsor.

Hétfo: A *Gésák*.
Kedd: *Napoleon öcsém*.
Szerda: **Itthon** előadás.
Csütörtök: *Napoleon öcsém*.
Péntek: A *kis szökevény*.
Szombat: A *kis szökevény*.
Vasárnap: A *kis szökevény*.

„ITTHON”

színházi előadásának programja.

I.

A walesi bárdok.

(Arany János balladája.)

Szinre alkalmazta: **Barabás Ábel**.
Zenéjét szerezte: **Stephanides Károly**.

SZEMÉLYEK:

Recitátor — — — — Bajor Riza.
I. Eduárd király * — — * *Szakács Andor*.
Ősz bárd — — — Szentgyörgyi István.
Ifjú bárd — — — Gázdny Aranka.
Harmadik bárd — — — Tompa Kálmán.
Orvos — — — — Bartos Gyula.

Első hang — — — *Fehér József*.
Második hang — — — *Mezői Mihály*.
Harmadik hang — — — *Kassai Károly*.

A darab következő részekből áll: I. **Nyitány**. II. **A walesi lakoma**. III. **A lángsr**. IV. **A lelkiismeret**. V. **A víziók**.
(Rendező: **Janovics Jenő**.)

II.

Hangverseny.

a.

Kuruczdalok.

(Irt: *Endrődi Sándor*. Zenéjét szerezte: *Bródi Miklós*.)

Énekl: **Székelly Irén**.

b.

A-moll concert.

(*Grieg* zeneműve.)

Zongorán já'sza: **Nagy Mariska**.

c.

Sába királynője.

(*Goldmark* operájának nagy áriája.)

Énekl: **Székelly Irén**.

d.

Csárdajelenetek.

(*Hubai Jenő* zeneműve.)

Hegedűn játsza: **Schultz Erna**.

e.

Ballada és Polonaise.

(*Wienawtemp* zeneműve.)

Hegedűn játsza: **Schultz Erna**.

(Az a. c. d. e. számokat **Stephanides Károly** kíséri zongorán.)

III.

Az

ördög mátkája.

(*Géczy István* népszínművének első felvonása.)

SZEMÉLYEK:

Botár Márton — — — Szentgyörgyi István.
Andor — — — Kassai Károly.
Baricza — — — Komlósi Emma.
Anna — — — Gázdny Aranka.
Vernes Judit — — — Székelly Irén.
Pál Miklós — — — Iványi Antal.
Hires Firtos Están — — — Dezsőri Gyula.
Sári — — — K. Árpási Kata.
Tóbiás Gergely — — — Bartos Gyula.

(Rendező: **Janovics Jenő**.)

*

Az „Itthon” színházi előadása jövő héten, május 9-én, *szerdán* lesz. A jegyek előjegyzése már a mai nap folyamán kezdetét vette és pedig oly tömegesen, hogy hétfőn már aligha lesznek jobb jegyek kaphatók.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 5.

— **Gróf Majláth Gusztáv Károly** erdélyi r. kath. püspök, a ki részt vett a római magyar zarándoklatban, s a pápa által külön kihallgatásban is részesült — Rómából hazajövet, elsősorban is kolozsvári híveit keresi fel, s mint értesülünk ma éjjel Budapestről — hová tegnap érkezett — Kolozsvárra érkezik. Az ifjú főpap holnap a plébánia templomban tartandó istentisztelet alatt beszámol római útjáról s egyben ki'sztja a híveinek a pápai áldást, melyben a r. kath. főegyházmű ifjúsága is részesül, a kik testületileg fognak a holnap délután

tartandó Mária — vécser-jén megjelenni. A püspök néhány napot tölt ez utal Kolozsvárt, s részt vesz ez alatt a Szent-Antal menház javára kedden rendezendő felolvasási estélyen is.

— **Az új menetrend.** A mai postával újra két panaszos levelet vetünk az új vasúti menetrendre vonatkozólag. Mindkettő arra kéri lapunkat, hogy kövessünk el mindent, hogy legalább némileg módosítsák a menetrend, mert a kolozsvári közönségre valóssággal csapás. Különösen azt kifogásolja mindkét levél, hogy a Bpestről délután 2 órakor induló gyorsvonat miért jár csak Bpest és N.-Várad között és Bpest és Kolozsvár között: **nem**.

Ezt találjuk mi is a legsérelme-sebbnek az új menetrendben s ezen bizonyára segíteni fog Hegedűs Sándor miniszter, ha Kolozsvár város illetékes ténylezői eziránt folyamodnak hozzá. Ha másképp nem, talán ugy lehetne segíteni a dolgot, ha a reggeli 7 órakor Bpestről induló gyorsvonatot **szünteté-nek be**, mert erre igazán szükség nincs s **állítsák vissza a délután 2 órakor induló gyorsvonatot Bpest és Kolozsvár között**.

— **Ki lesz az árvaszéki elnök?**

Losonczy János halálával Kolozsvár város árvaszékénél megüresedett az elnöki állás. A városi bizottsági tagok körében már is megindult a kombináció, hogy kivel töltsék be a fontos állás. Eddig a következők vannak kombinációba véve: *Deák Pál*, *Vikol Kálmán*, *Rohonczy Lajos*, *Fekete N. Béla*.

— **A dohánytőzsde feloszlott.**

A kolozsvári dohánytőzsnek kétségkívül örö-mére szolgál az intézkedés, melyet e hó elején hajtott végre a pénzügyi kormány. Ugyanis a Külközép-utca elején, a pénzügyi palota szomszédságban emeletes raktárhelyiséget építtetett abból a czélból, hogy ott raktáron tart mindenféle dohány és szivar nemet és az elárusítóknak ezentul közvetlenül szolgáltatja ki. Ezt a rendelkezést most május elsején hajtották végre, s e naptól fogva az összes dohány kereskedők a központi raktárból *közvetlenül* kapják a szivar és dohánykézsletet. Ezzel megszűnt a dohánynagytőzsde s vele egyszersmind az az állapot is, hogy t. i. a tőzsde eddig magának foglalta le a jobb és szebb szivarkezsleletet, s a kisebb elárusítóknak csak a rossz-szát szolgáltatta. Most már mindenik elárusító hozzájuthat a jó és szép szivarokhoz, a minek a dohánykedvelők csak örvendhetnek mert most már nincsenek a dohánynagytőzsde-re utalva. Eanek az új rendelkezésnek a hatását lépte nyomon tapasztalhatni, mert a dohánykereskedések kirakatai ugyancsak bővelkednek a szép szivarfélékben. A főtéren különösen özv. Ludasiné kereskedése vonja magára a dohányzók figyelmét, mely gazdagon el van látva szép és válogatott szivar-nemekkel.

— **Uj levéltáros.** Tudvalevőleg Kolozsvárt a városi levéltárosa állás dr. Beke Antalnak tordai főkapitányi történeti kinevezésével megüresedett volt. A mint most értesülünk, gróf Beldi Ákos főispán, ez állásra *Szöllősi* Gábor tehetséges fiatal embert nevezte ki, ki a napokban tette le a levéltárosi vizsgát Budapestben szép sikerrel.

— **Tanítók lakbére.** A tanítóknak nemcsak vidéken, de bizony Kolozsvárt is nagyon nehéz a megélhetés. A r. kath. köz-ségi tanítóknak pl. Kolozsvárt alakbérük 120 frt egy évre. Ebből az összegből az itteni drága lakásviszonyok között képtelenek kijönni s ezért folyamodtak az iskolaszékhöz, hogy emeljék fel a lakbéréket. Hisszük, hogy egy Majláth püspök, mint az iskolaszék tagjai méltányolni fogják e minden tekintetben jogos kérdést s teljesíteni fogják a tanítók kérelmét.

— **Helyreigazitás.** Lapunk tegnapi száma „Hogyan történik a vasárnapi papválasztás” című czikkében, egy sajtóhiba és hiányos interpunktirozás folytán, úgy tűnik ki, mintha a meghívandó püspök maga személyesen részt venne a gyűlésen, — a mi természetesen nem áll. Igaz, hogy Kolozsvárt mint ez idő szerint püspöki vizsgálat alatt álló egyházközségben a lelkészválasztást a törvények értelmében, magának a püspöknek személyesen kellene vezelnie, de tekintettel arra, hogy itt éppen az ő meghívásáról van szó, a választás vezetésére „püspöki személyül” az egyházközség közszeretetben álló érdemes első lelkészét Szász Gerőt kérte fel és küldte ki. — A kérdéses hely tehát így olvasandó: „.... a választók gyűlésében megjelenik „a püspök személyese” : Szász Gerő, a világi gondokkal dr. Gidófalvi Istvánnal.... stb.”

— **Lövész iskola Kolozsvárt.** A tornavivoda víró terebben berendezendő lövész iskolában való részvételre már megkezdődtek a beíratkozások. Hivatalnokok, orvosok, kereskedők, egyetemi hallgatók jelentek eddig. Jelentkezhetnek közép iskola növendékek is. A lövészet kizárólag szoba fegyverekkel, álló és mozgó célokra fog tartótni. A lövész iskolában Heinrich József főlovász mester fogja a sportot vezetni.

— **Ünnepség az Erzsébet ut. javára.** Bölöny Jozsefné urnó, az Erzsébet ut. helyi bizottság elnöke, két szép művészi ünnepélyt fog rendezni.

Az egyik a tavasz folyamán lesz s a sétatéren rendezik, előkelő művészi erők részvételével, a másik pedig ősszel a színházban fog rendezettni. A részleteket a helygíbizottság tagjai egyelőre a legnagyobb titokban tartják.

— **Járványtelep Kolozsvárt a belvárosban.** Kolozsvárt a belvárosban, egy nagyszabású járványtelepet rendezett be és tart fenn, egy vállalkozó. Őa széchenyi térre nyíló Kádár u'ca 19. sz. a. egy *csont és rongy raktárt* rendezett be és ide szállítják és raktározzák a környéken összeszedett rongyokat és csontot. Ha egy szegény járványos beteg meghal, rongyai, melyek a betegségek csírát tartalmazzák, ide gyűjlik. E járvány fészek miatt a Kádár utcában állandóan uralkodnak a betegségek, Kádár utca 2. sz. a. egy szegény „polgárnak két *gyermek* halt meg, nem régiben járvány következtében. A rendőrségnek jelentést tettek, kiszállás is történt, de érthetetlen okok miatt a főkapitányság nem intézkedett semmit. A betegségek bacillusát tartalmazó emejárvány fészeken vagyon száma gyűl a rongy. A napokban is 6 stráf szekérrel szállítottak el a vasutara. Felhívjuk a városi tanács és a főorvisi hivatal figyelmét e járvány telepre. Távolították el ez a raktár azonnal. Belvárosban ilyennek helyet engedni nem szabad. E raktárnak a büze kiérzik a Széchenyi térre. A széchenyi téren különben minden második udvarban akkora a piszok és járványterjesztő telep, hogy undorodás fogja el az embert. Köztisztasági és tűzbiztonsági szempontból egy tüzetes vizsgálatra volna szükség.

— **Leövey és a tordai tizes.** A színház népszerű komikusának nehéz napjai vannak. Tö-mött tárczával sandalog az utcán és mégis szegényebb, mint az, a kinek csak egy pár fillér csörög a zsebében.

Szegény *Leövey* Leo ma holnap csödtől mond, legközelebb beáll műkoplalónak és úgy jár, mint a „tudós macskája”, melyről meg vagyon írva, hogy „elfogyott a fogó oldalad sarlóva hajolva”.

A mi népszerű komikusunk május elsején felvette a fizetését *Tóth* Józseftől, a színház pénztárosától. Popogós tízeseket számlált le neki az örökké mosolygó pénztáros. Leövey boldogan távozott. De, oh keserv, egyik hentesbolt sem fogadja el az ő tíseit; könyörtelenül kinézik minden fűszerüzletből, mikor tízzel akart fizetni; nincs irgalom egyik péküzletben sem: Leövey tanácsalannul jár, zsebében tízes bankókkal, szívében vigasztalan keservvel.

Leövey bejárja a város összes üzleteit: mind hiába. Látna saját zsemeivel, hogy miként fizetnek mások tízesekkel, csak egyedül töle nem veszik el. Elkecserebre kiált fel Heineval:

Oh szífnks, fejtst meg nekem
E nagy rejtély okát,
En már gondolkodom felette
Több ezredéven át!

Végre betér egy kávéházba szerencsét próbálni. Ott ült, ott kibicélt órákig, mert nem mert fizetni: hátha nem veszik el a bankót.

... És a mint ott ült, elmékedik a rejtély fölött. Kezébe vesz egy lapot. „*Pénzhámsítás Tordán*” — a hírek között; „*Leövey Tordán*” — a színház rovatban. Leövey tágranyitott szemekkel bámult rá az ifjúságra.

A rejtély meg volt fejtve.

— **Előléptetett és kinevezett kolozsvári tanárok.** A kultuszminiszter a kolozsvári állami tanító és tanítónő képezdek tanári karából a következőket léptette elő.

A kolozsvári tanítóképző képezdénél: *Orbók* Mór igazgató, a VIII. rangosztály 3 fizetési fokozatából előléptette a II. fokozatba. *Fazakas* József tanárt a VIII. fokozat 2 osztályából az 1 osztályba. *Benedek* Sámuel tanárt a X. rangosztály 3 fokozatából a 2 fokozatába. *Boér* Gergely zenetanárt a X. rangosztály 1 fokozatából, a IX. rangosztály III. fokozatába rendes tanárrá kinevezte.

A kolozsvári tanítónő képezdében, Udvarhelyi Ilona és Sfetea Mariska tanítónőket a XI. rangosztály II. fizetési fokozatából az 1 fokozatba előléptette. Kovács Dezsőné Papp Mária gyököröl iskolai tanítónőt és May Emilia segédtanítónőt rendes tanítónőkké nevezte ki.

— **Boér Gergely kinevezése.** A kolozsvári tanítóképző intézet tanári karának egyik derék tagját szép kitüntetés érte. Boér Gergely zenetanárt, kit ő Felsőge legmagasabb kegye aranyéremmel tüntetett ki pár év előtt, most a kultuszminister kinevezte rendes tanárrá. E kinevezés, mely az Orbók Mór igazgató, Fazakas József és Benedek Samu tanárok előléptetésével kapcsolatosan jött, még teljesebben helyreállítja a tanítóképző-intézetben azt a harmoniát, melyet ki-vülről keletkezett akcióz megbontott s melyt Kozma Ferencz kir. tanácsos kormánybiztos bölcsessége és tapintata, valamint az igazgató tanács buzgalma hozott helyre. Boér Gergely minden év tavaszán egy-egy szép zene ünnepélyt rendez tanítványaival a közönség számára. Az idei ünnepélyen e kinevezés alkalmából óráczóban fogják rész-síteni tisztelői.

— **Kolozsvár és Munkácsy.** Szépen, nemesen, nagy halothoz méltó módon fejezd ki részvétét Kolozsvár törvényhatósága. A városi Tanács tegnapi ülésében elhatározta, hogy kosszoru megváltás czímén szegény festő művészek fölségelésére egy alapítványt gyűjt az országos magyar képzőművészeti társulatnál. Erre a célra 200 koronát szavazott meg, s az összes vármegyék és városokat felhívta a csatlakozásra.

Ezen kívül az özvegyhez részvétíratot intézett, a Mester halálát a legközelebbi városi közgyűlésen bejelent, s a tett intézkedések jóváhagyását kérve azt ajánlja, hogy a

törvényhatóság a kiváló művész emlékezetét jegyzőkönyvében örökítse meg, s elhunytá felett fejezze ki fájdalmas részvétét.

— **A külközép-utcai lakásoknak** örömet szerzünk most, midőn azt írjuk, hogy még a tavasz folyamán megszabadulnak attól a két bűzös vízárktól, a mely annyi évtizeden át állandó fészke volt ama vidék egészséges levegője megromlásának, mert a város még a tavasz folyamán a mély árkokat betömteti és kikövezteti. Hogy ez a fontos közegésszégi érdek végre megoldást nyerhet Hegedűs Sándor kereskedelmi minster bölcs intézkedésének köszönhetjük, ki a város kérelmére e célból 6600 korona segélyt szavazott meg állami hozzájárulás czímen. A minster ezzel az intézkedésével újabb hálára kötelezte nemcsak a közvetlenül érdekelt városrészt, de az egész város közönségét.

— **Eljegyzés.** Dr. Kása Lajos kedves neveit leányát Farkas Emiliát április 28-án eljegyezte Lukács M. Zoltán ügyvédjelölt Gyergyó-Afaluban.

— **Tudomásul.** Az „Ellenzék” egyes példányai az eddigi elarusító helyeken kívül a délutáni megjelenés után kaphatók Kolozsvárt *Benke Dező* Belmagyar utca szegletén levő fűszerkereskedésében is.

— **Képkiallítás a kioszkban.** A sétatéri kioszkban érdekes kép látható: *Rafael* világhírű festményének a *Sietini Madonna*-nak másolata. A másolatot *R. Liedtke* Zelma festőművész készítette. A képet 40 fillér díjért lehet megnézni, vasárnap és ünnepnapokon 30 fillérért.

— **A megyesi kaszinó ünnepe.** A megyesi magyar kaszinó május 12. év ünnepi jubilájá meg Arkos Mihály Károly házánagyát, ki mint vasuti ellenőr és államás főnök e napon tölti be közzolgálatá 25. évét. A jubilans tiszteletére a jelzett napon a Lövész szálloda üveg termében társas vacsorát rendeznek.

— **Erzsébet gőz és kádfürdő.** Kényelmes, szép, tiszta berendezésű gőz- és kádfürdő létesült a Kis-Szamos-utczában, a tornavízi épület háta mögött. A fürdőben szűrt szamosvizet és vízvezetékí vizet fognak használni. A gőzfürdőhöz tartozó helyiségek kényelmesen vannak berendezve. A fürdő-kabinokban kényelmes burtorzat és porcellán kádak vannak. Külön bejárással bíró kabinok vannak a férfiak, külön a nők számára. Az épület hátsó részében egészen külön bejáratall rituális fürdő is van, melybe színes üvegekben a menyegzőről szűrődik be a világosság. A fürdő holnap reggel nyílik meg. *Kaich* és *Pintér* a bérlok. Mindkettő szak ember a fürdő kezelés terén.

— **Találatot** folyó hó 3-án este fél 7 órájában a sétatérén, a kerékpárpályát mellett, az adások során egy sarga kosár, sőtélék gyermek felsőkabát. Igazolt tulajdonosa Belmagyar utca 39. szám alatt átvetheti.

— **Felhőszakadás a fővárosban.** Tegnap délután hatalmas zápor, mondhatni felhőszakadás zúdult 5—6 óra között a fővárosra s rövid felőra alatt egymást érték a főkapitányságra a telefon izenetek, a melylyel előntött lakásokról, pinczékről utstetokról szóltak. Tóth János központi ügyeletes fogalmazó értesítette az esetekről a mérnöki hivatalt s a tűzoltóságot, a melykiszivattyúkat bocsatott rendelkezésre. Saly rendőrtanácsos személyesen ment ki a helyszínére a központból, hogy a szükséges intézkedéseket megtegye. Este 7 óráig a következő jelentések érkeztek: A rózsza-utca töltése felszakadt s a pinczéket elöntötte a víz. Elepte az ár a Dob-utca, Izabella-, Amason-utca, Aréna-ut házainak pinczéit. A Vörösmarthy- és Izabella-utczában oly magas lett a víz, hogy az üzletekbe is behatolt. Hét órakor a Dob-utca 101 sz. a levő ház egyik pinczefala a nedvességtől annyira átázott, hogy összeomlott. Szerencsére emberéletben baj nem esett. Esti 7 órától kezdve már mindenfelé szivattyúzták a pinczében összegyűlemlett vizet, néhány pinczelakásból pedig serényen hurezkolodnak a szárazra.

— **Munkácsy életméréből.** Egy Gyöngyi nevű aradi festő, Munkácsy ifjúkori ismerőse mondta el egyszer a mester név-magyarosításának történetét. Mikor a fiatal Munkácsy Aradra jött, hogy itt valami munkát keressen, a régi szokáshoz híven, tíz korszort kellett a legényeknek fizetnie, hogy felvegyék a czéhekönnyvé. A bevezetésnél szintén szokás volt, hogy mináig az illető legény születési helyéből csináltak egy vezeték nevet s azt is beírták. Lieb Mihályt is megkérdezték, hogy hol született, Munkácson — volt a válasz. Egy öreg legény e szavakkal avatta fel:

— Szervusz Munkács! Elvégezte rajta a hagyományos keresztelést. S ez a neve megmaradt ezentul s nagy lesz még évszázadok múlva is. Egy másik történetet is beszélnek még Munkácsy életéből. 1882-ben egy a tisztelekre rendezett banketten mesélte maga Munkácsy, hogy a Jókai Mór bajusza csinált ő belőle festőt. Mikor Aradon szegény asztalos legény volt, egy bolt kirakatában nagybajuszos hazafinak a képét látta. Mily derék bajusz, gondolta magában Munkácsy, ha én ezt le tudnám festeni. Amint pénzre tett szert, megvette a képet. Lefestette. A bajusz is és minden hozzátartozó részemenkül sikerült. A kinek mutogatja, mindenki

felismerte Jókait s a legényben megérelődött a szándék, hogy ő most már festő lesz.

— **A kolozsvári Múzeum-Részvénytársaság** irodáját áthelyezte a kolozsvári r. kath. egyház szentegyház-utcai palotájába.

— **Szegény vagyk, de becsületes.** „Ezt a szálló igét mindenki ismeri és sajnos, hogy a legtöbb ember igazán szegény. Mennyivel kellemesebb azonban az a tudat, ha az ember gazdag és becsületes és a főnti mondat így váriálhatja: „Gazdag és becsületes vagyk”. Csak-hogy ehhez sok, nagyon sok pénz kell. És ezt legbecsületesebb módon megszerezheti bárki, aki egy nagy főnyereményt üt meg. Erre a most kezdődő osztálysorsjáték elég alkalom nyírt, ha tekintetbe vesszük, hogy mily számos főnyeremény vár a szerencsés nyertőkre. Török A. és Társa bankháza (Budapest, Váci-körút 4.; főlk: Múzeum-körút 11.)

Mulatság.

A *tanárjelöltek majálisa*. Mint már említettük, a tanárjelöltek ez évben újból felujtják régi jó hírnevű majálisukat. Az idei majálisát e hó 16-án tartják az Lövdőle helyiségében. Védnökök: dr. Szamosi János a tanárképző intézet igazgatója, dr. Haraszi Gyula a bölcsészeti kar dékánja és Szádeczky Gyula a math. kar dékánya. A majálisnak érdekességet kölcsönöz az is, hogy ott régi magyar tánczunkat, a palotást is befogják mutatni, melyet Major tánczmester díjtalanul tanít be. Ennélfogva felhívjuk azon kisasszonyok figyelmét, kik e szép tánczot megtanulni és tánczolni óhajtják, hogy neveiket a rendező bizottság titkárnál (Belfarkas-u. régi vármegyeház) bejelenteni sziveskedjenek. A majálisra a meghívókat már a napokban szétküldik.

Gyászrovat.

Alólirottak mélyen megszorodott szívvel jelentik a szeretett jó feleség, édes anyja, anyós, testvér és rokon Varga Sándorné szül. Demény Izabella f. évi május hó 3-án este 7 órakor, élete 44 ik, boldog háassága 27-ik évében, szívzélhűdésben történt gyászos elhunytát. Egy munkás, szeretetlen gazdag életének lángja szűnt meg lobogni s e láng kialvása az özvegyeknek és az árvaságnak setét éjszakáját borította az övéir, kiket pedig oly nagyon szeretett vela. Oh, erős Isten, megfoghatatlan a te mélységes bölcsesség! Véges emberi elménk meg áll és imádkozik: Én Istenem, mért hagytál el engem? Emlékezte legyen áldott! Kolozsvárt, 1900. május 4. Varga László m. á. v. művezető, Varga Margit férje Papp László, Varga Sándor, Bálint és Ferencz mint az elhunyt gyermekei és veje. Varga Sándor m. á. v. ellenőr, mint bánatos férje. Demény Mária, Zoltán, Emilia, Berta, Jolán, Róza, és Ilona, mint az elhunyt testvérei. Demény Lászlóné szül. Zándor Berta, mint nevelő anyja és számos közeli és távoli rokonok. Temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett.

Léczfalvi *Bernád Miklós* kir. közjegyző, birtokos és a Hátszeg kerületi szabadalvó párt elnöke Hátszegen meghalt.

Jóteknység.

Adomány a mentőknek. Mák Ferencz ur 8 koronát adományozott az önkéntes Mentő Egyesületnek. E nemes adományért hálás köszönetet mond az Egyesület elnöksége.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

A czár utja.

Budapest, május 5.

Miklós, orosz czár még az idei nyáron viszonzni fogja Ferdinánd bolgár fejedelem és Károly román király látogatásait. A czár mindenekelőtt Szófiába megy s onnan Bukarestbe, a hol a pelesi kastélyban fog megállni. A czár látogatására való tekintetből Pallavicini bucaresti osztrák-magyar nagykövet, ki azidőtájt akart szabadságra menni, már hétfőn megy szabadságra s egy havi távollét után tér vissza állomáshelyére, valószínűleg június közepén.

Wlassics mellőzése.

Budapest, május 5.

Köztudomás szerint a debreczeni diákkongresszus vezetői ő felségéhez, Széll miniszterelnökhöz, Hegedűs kereskedelmi miniszterhez, a rektorokhoz stb. üdvözlő táviratot küldöttek. Csak egyet mulasztottak el: hogy Wlassics közoktatásügyi miniszternek küldjenek üdvözlő táviratot. Ez a tény csak most pattant ki és kinos feltűnést keltett mindenfelé.

Ugyanis a kongresszus vezetői magántanácskozásban, a nyilvánosság kizárásával határoztak a küldendő üdvözlő-táviratok fölött és pedig akképpen, hogy Wlassics minisztert szándékosan kihagyták az üdvözlendők közül. Az ifjuság e magatartása érthetetlen, de tény, hogy a vezetőség közül többen

opponáltak a Wlassicsnak küldendő üdvözlő-távirat ellen s a vezetőség így is döntött. Mint megbízható forrásból értesülünk, e határozat mellett leginkább a vidéki küldöttek törték lándzsát, a mely több személyeskedésre is adott okot.

Bebel és a magyar szocialisták.

Budapest, május 5.

A magyarországi szocializdemokrata-párt egyik vezére, akit a rendőrség két év előtt a fővárosból két év előtt kitasított, a napokban meglátogatta Berlinben Bebel Ágostont, a németországi szocializdemokratapárt legkiválóbb vezérét. Természetesen a beszélgetés a magyarországi szocializdemokrata-párt viszonyaira terelődött. Bebel többek között kijelentette, hogy a multban anyagilag és erkölcsileg a magyarországi szocialisták mozgalmait, de a nemrég lefolyt események továbbá a folytonos és állandó torzalkodások annyira elkedvetlenítették a külföldi szocializdemokratákat, hogy a jó viszony további fentartására érdektelenné tették magukat.

Háboru.

London, máj. 5.

A lapok jelentik Durbanból tegnap kelettel: Az imént Salisburyból Beiran át egy gyarmati lakós érkezett ide a ki azt jelenti, hogy az ausztráliai csapatok április 19-én Saliburitól délre 60 mérföldnyire jutottak és azonnal elindultak a Limpopo folyó felé.

London, máj. 5.

A Reuter-ügynökség jelenti Tabanehuból tegnapi kelettel: A burok az éjjel elhagyták a Tabanehu-hegyet és valószínűleg három irányban észak felé vonultak, ott hagytak azonban egy ágyut, a mely időnként lövöldöz az angol táborra.

Kémek jelentik, hogy egy ellenes csapat visszavonult Wepener felé. French tábornok ma elhagyta Tabanehut, a hol Rundle parancsnok. Brabant tábornok valószínűleg késedelem nélkül Rundlehez csatlakozik.

Munkácsy a ravatalon.

Budapest, máj. 5.

Endenichből táviratozzák: Munkácsy ravatalát rózsza borítja és koszoruk sokasága.

A fehér hajkoronájánál csak hófehér homloka és arca fehérebb. Fekete ruhában fekszik, összekulcsolt kezében feszülettel, mintha imádkoznék.

Fejénél Krisztus képének részlete, a fölfeszített Jézus; körülötte síró alakok vannak felállítva.

Abban a szobában fekszik, melyben az utolsó évek szomorú napjait élte.

Bpest, máj. 5.

Munkácsy ravatalánál Wlassics miniszter fog beszélni.

Elsülyedt hajó.

Fiume, máj. 5.

Nagy szerencsétlenség híre érkezett ide.

Egy angol gőzös, mely márcziusban indult Dél-Afrikába 750 magyar lóval és 40 magyar kocsisal, a kik szabadkaiak voltak, szerencsétlenül járt.

A hajó utközben mindenestől elsülyedt.

A király Berlinben.

Berlin, máj. 5.

A párisi téren, a hol a főpolgármester a királyt üdvözlötte, váratlanul bájos kis epizód játszódott le. Ő felsége a kocsiában ülve hallgatta végig a berlini polgárság fejének üdvözlő beszédét, azután megadta rá a választ. A válasz vége felé ő Felsége megpillantotta azt a három kisasszonyt, a kiknek virágbokrétát kellett átadniok. A mint a király észrevette a feléje közeledő fiatal hölgyeket, hirtelen kiugrott a kocsiából, barátságosan üdvözlötte a hölgyeket és meghallgatta Kirschner Matild k. a.-nak, a főpolgármester leányának verses üdvözlését. Időközben Vilmos császár is kiszállt a kocsiából és a király mögé állott. Miután ő Felsége köszönetet mondott a hölgyeknek és mind-egyiktől barátságos kézszorítással elbucsuzott, a körülállók lelkes óvációi mellett a német császárral együtt ismét kocsiába ült, a mely azután tovább hajtattat a kastély felé.

Berlin, máj. 5.

A tegnap esti nagy katonai takarodó lényesen sikerült. Az utcákon százezrével tolongott a nép.

A császári palota erkélyén a fejedelmi vendégekkel együtt megjelent a trónörökös is magyar huszár ezredesi ruhában, valamint Eitel Frigyes hadnagyi ruhában.

Mindketten tegnap kapták királyunktól a rangot. A király hozta magával az egyenruhákat.

Ferencz József magyar király és Vilmos német császár az ablakból hallgatták a takarodót.

Berlin, máj. 5.

Általános az öröm, hogy a király fogadtatása várakozáson felül sikerült. A berliniek maguk sem hitték, hogy ily lelkesedésre képesek.

Ferencz József király kitünő színben van.

A porosz egyruhában feltűnően fiatalosan néz ki.

Vilmos császár tiszta.

A diszlakomán a német császár megköszönte a király látogatását. Kifejezte Berlin örömét, hangsúlyozta a hármas szövetség szilárdságát.

Majd így folytatta:

„Közös érdekek, közös érzelmek, közösen átélt öröm és fájdalom köti egybe hármunk népeit immár több mint husz éve.

Bár gyakran felreismertek és gunnyal és bírálgatással halmoztak el, három népnek sikerült a békét mindeddig föntartani és az egész világon a béke örökeit elismertetni. Így ma is meghajol népem eme szövetség legbőlcsebbje és legidősebbje előtt.

Kívánságainkat, melyek a mai napon felséged és felséges háza és népei körül egyesülnek, ma még egy dolog tetőzi be. Nem hiszem, hogy túl messze megyek, ha kimondom: hogy a hol ma német országokban egy atyai szív dobog, felségednek mély megindulással mond halát, a mért ifju fiamnak áldását adja élete útjára.

Mindazoknak az érzelmeknek, melyek népemet, hazámat és engemet eltöltötenek, kifejezést adunk, midőn azt kiáltjuk: Ő Felsége, Ferencz József császár és király éljen! Hurra! Hurra! Hurra!

A király válasza.

A király a beszédre következő szavakkal válaszolt:

„Felséged szíves szavaitól bensőmben megindulva, egész szívemből mondok köszönetet azért a szép üdvözlésért, melyben Felséged részesített.

Legmelegebb köszönettel gondolok felséged gyönyörű fővárosának ünnepies fogadására s boldog vagyok, hogy ma alkalmam van rég táplált óhajtásom szerint felségeddel övéi körében kezét szorítani.

A törhetetlen barátság, mely bennünket egyesít, értékes java birodalmainknak és népeinknek is s ez kiszélesítve tisztelt barátunk és szövetségünk, az olasz király Ő Felségének hű közreműködésével: a béke védősanczát jelenti Európára nézve.

Ez áldásos mű gondozása körül, melyet az Ön dicső nagyatyjával együtt megalapítani szerencsés voltam, Felséged, mint minden félre nézve egyaránt értékes örökség férfias megörzője, el nem muló érdemeket szerzett.

Örömmel teli bizalommal, barátságunk fönnmaradásában poharamat emelem felséged, a császárné ő felsége és a királyi család boldogságára: Éljen!”

Országgyűlés.

Budapest, május 3.

A képviselőház mai ülésén választották meg a delegáció tagjait.

A választás előtt a folyosón azt beszéltek a kormánypárti oldalon, hogy Ugron Gábort kibuktatják.

Heltay erősen kapacitálta a Bánfistákat, hogy töröljék Ugron nevét a listából.

A Széll pártiak közül csak nagyon kevesen jelentek meg.

Megkezdődvén a napirend tárgyalása, a beruházási kölcsön ellen Kossuth Ferencz szólalt fel.

Az egész ugymond csak Ausztria hasznára lesz, mely ugy is minden téren kizsákmáyol.

A javaslatot azért nem fogadja el. Buzáth Ferencz néppárti szintén a javaslat ellen beszélt.

Lukács László pénzügyminiszter felszólalása után a többség elfogadta a javaslatot.

A míg ez a tárgyalás folyt, a jegyzők összeolvasták a szavazás eredményét.

Oriási szenzációt keltett, hogy Ugron Gábort **sikerült kibuktatni**.

Helyébe Okolicsányi Lászlót választották.

Heltai, Pulszky örömmel ujságotlák a folyosón a hirt, hogy Ugron kibukott.

Elnök ekkor felfüggesztette az ülést.

Nyomban hire futott, hogy Ugront a kormánypártból 40-en törölték.

A Kossuth-párt nem szavazott.

Okolicsányi a folyosón kijelentette, hogy lemond a tagságról, mert az Ugronpárt kijelölési jogát megsértve látja.

Az egész Házban oriai mozgás támadt, midőn megtudták, hogy Ugron Gábor kibukott.

Széll Kálmánt egész tábor vette körül. Mindenféle csoportok alakultak s az esetet vitatták. Nézik a törvényt s legtöbben helytelennek tartják ez újabb manővert Ugron ellen.

Elnök ujra megnyitván az ülést felolvassa a választás eredményét. Eszerint legkisebb többséggel 98 szóval Okolicsányi választatott meg. Ugron Gábor csak 48 szavazatot kapott.

Midőn az elnök bevégezte a felolvasást, Polónyi közbe kiáltott:

Éljen Bánfiy Dezső.

Ezután Okolicsányi László állott fel s kijelentette, hogy mivel a kandidálás Széll felszólítására történt, **a leszavazás a pártközi bizalom megsértése**. Azért a megválasztott tagságról **lemond**.

Elnök jelenti, hogy Holló Lajos is lemondott.

Rakovszky István rámutat a jobboldalra s közbeszól:

Önök Széll ellen tüntettek. Politikai osztráccizmust nem tűnünk.

Ellentmondás jobbról.

Polónyi konstátálja, hogy Széllt párja dezavualta. Széll szava semmit sem ér.

Gajári tiltakozik. Nem demonstráció ez Széll ellen, hanem demonstráció a jó ízlés mellett.

Ha nem is helyesli, de érthető.

Az összeférhetlenségi bizottság ülése.

Budapest, május 5.

Az összeférhetlenségi bizottság 11 órakor kezdte tárgyalni Ugron Gábor ügyét. Délután 3 órakor még mindig az iratokat olvasták fel.

Ugron levele.

Budapest, május 5.

Ugron Gábor az összeférhetlenségi bizottság elnökéhez, Apáthy Péterhez levelet írt, a melyben előadja, hogy annak idején felkérte volt a bizottságot annak konstátálására, hogy a katonai kinstárral kötött szerződése megszűnt, — de a bizottság mellőzte kérésének teljesítését, sőt oly eseteket is vizsgálat tárgyává tett, melyek a Házban nem jelentettek be és oly dolgokra is kiterjesztette a vizsgálatot, melyek az összeférhetlenség kérdésével nem állanak összefüggésben.

Mindezekből azt látja, hogy nem az összeférhetlenség megállapítása, hanem egyéniségen foltnak találása a cél. Mindezeknél fogva nem fog megjelenni a bizottság ülésein.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Egy jó házból való

leány elarusítónőnek

felvétetik a Ludasi tőzsdeben. Főter 3. sz.

Ügyes **szabó vagy cipész**-iparos kerestetik szakmájába vágó czikk eladására. Előnyben részesül, a ki csekély biztosíték letételére képes, hogy pénzbeszédessel is foglalkozhassék.

Czim a kiadódhivatalban.

Pénztárnoknői állás.

Ki a női kereskedelmi tanfolyamot sikeresen végezte és szép írással rendelkezik, küldje be ajánlatát Belső és Tára utcák s katedésbe, Kolozsvár, Be közép-utca 25. sz.

Alapított 1873.

Ajánlom szabadalmazott

Jéghűtőimet;

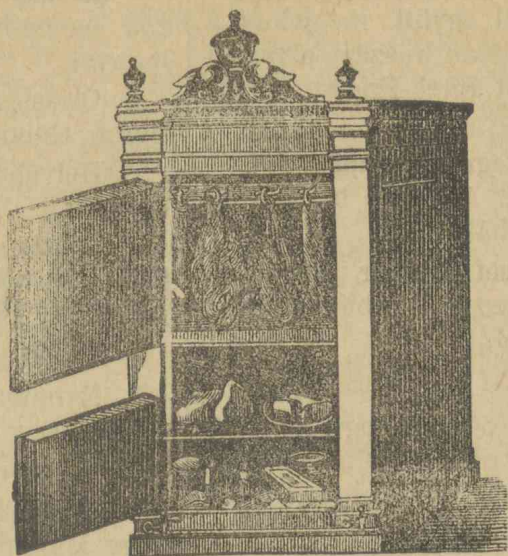
melyek igen takarékos jég-medenczével vannak felszerelve. Hentes üzletek, tej elárúsítók és privát-házaknak raktáron áll 10 forinttól 200 forintig szolid kivitelben.

Kiváló tisztelettel

SEEMANN J.

lakatos, tizedes-mérleg, jéghűtő- és fűtőkészítő.

Kiváncra árgyék ingyen küldetik

Legfinomabb csemege-cukorkák,

u. m. töltött esokoládé, founelant, praline, szalon, színházi- és selyem bonbonok, szolid diszes csomagolás és olcsó árban nagyválasztékban kapható

Fuhrmann Károly

fűszer, kávé és borkereskedésében.

Ugyanitt minden nagyságu szivacsok nagymennyiségénél fogva legolcsóbb árban szerezhetők be.

320. 6—15.

A legolcsóbb és legkényelmesebb utazás a PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSRA.**Nem társas utazás!!**

A világhírű **THOS. COOK & SON** utazási vállalat vezetése alatt.

Gyorsvonat Stuttgart—Strassburgon vissza Basel—Zürichen át.

Harminez napi érvényességgel, Párisban 10 napig lakás különszoba világítással, naponta angol reggeli, ebéd, kiállítási beléptijegyek 10.000 korona baleset biztosítással stb. stb. együtt

1-ső osztály 456 korona.**2-ik osztály 360 korona.**

Valamint 45 és 60 napi érvénnyel bíró jegyek ugyszintén 15 napi Párisi tartózkodással is kaphatók.

Rendező: H. FUCHS BANKHÁZA Budapesten.

Jegyek már kaphatók és előjegyezhetők:

Puskás Béla irodájában

Kolozsvárt, br. Wesselényi Miklós-utca 16. szám, I. emelet.

U. i. Bővebb felvilágosítással és prospectussal szívesen szolgálunk.

Vidéki közjegyzőnél HELYETTES

azonnal alkalmaztatik.

Czim a kiadóban.

398. 5—6.

A legjobb szénsavas vasas gyógyfürdő Erdélyben!**„HOMORÓD.”**

Főváda tart június 14-től szeptember 2-ig.

E fürdő Udvarhely megyében a sz.-udvarhelyi vasútállomástól 16 kilométer távol 3 havasi kristálytisza patak összefolyásánál, egy fenyves erdőtől dusan körülvevő szellemen szep völgyben fekszik.

Van 5 szénsavas vasas ivó gyógyforrása, melynek vize sápadtság, vérszegénység s ezen alapuló idegbetegségek eseteiben, valamint a légző és emésztő szervek hurutjainál biztos hatású kellemes üdítő ital, van 2 női és 2 férfi tágas, hideg uszodája és egy gőzfűtással berendezett több szakaszú kényelmes meleg vasas fürdője.

E fürdő jeles gyógyhatásuak köztvény, idegzsába, ideggyengeség ellen, de különösen speciális gyógyhatásuak, női alhasi bántalmaknál u. m. petefészek, méh hüvely és hólyag megbetegedéseknél.

Mint magaslati gyógyhely — kellemes, egyenletes hőmérsékű fenyő-illattal vegyült portmentes levegőjével — versenyez bármely honi fürdővel. Légkúra gyanánt tüdővész, tüdő, mell, hashártya megbetegedések, rekedtség, hörghurut, sápkor, nehéz lélegzés eseteiben biztos gyógyhatásu.

Van állandó, ujonnan választott fürdőorvos, most engedélyezett szabályszerűen felszerelt gyógytár, postahivatal.

Távirda 4 kmtr. távolságban Szt.-Oláhfaluban.

A lakások ára szolid.

Főbérlet és vendéglős Gáspár Sándor, kinek jóhírű, szolid konyhája ismeretes, ő gondoskodik naponta kétszer pontos bérkocsi összeköttetéséről a sz.-udvarhelyi vasúti állomással.

Mindenféle megkeresések, prospectusok, lakás előjegyzéseket eszközöl szíveségből Udvarhely megye főszolgabírója és a fürdő-biztos Demeter Lőrincz ur.

Mindenemű megkeresésre és prospectussal pontosan szolgál:

Gáspár Sándor

bérlet,

Sz.-Udvarhely.

408. 2—6.

Fürdő megnyitás!

Kolozsvárt az

„Erzsébet” gőz- és kádfürdőt**1900. év május hó 6-án vasárnap megnyitjuk!**

Azon téves híresztelés elkerülése szempontjából, mintha a fent címzett gőz- és kádfürdőt csak kizárólagosan az Izraelita hitközség tagjai használhatják, t. i. a kik építették, értesítjük a mélyen tisztelt fürdőző közönséget, hogy e híresztelés nem felel meg a valóságnak, melyet mi alólított keresztény bérlek alábbiakban igazolhatjuk is.

Ugyanis a fent irt hitközségi testületnek igen is elkülönítve szép berendezési ürdője, mely teljesen külön bejárattal van ellátva.

Nyilvános fürdőhasználatra pedig ez egészen ujonnan épült „Erzsébet” gőz- és kádfürdő, mely a mai kor igényeit teljesen megfelel, kényelmesen és szépen berendezett helyiségeivel, pontos és figyelmes kiszolgálás mellett áll a nagyérdemű fürdőző közönségnek rendelkezésére, az alábbi móltányos árakkal, melyet a következőkben ajánlunk becses figyelmükre:

Gőzfürdő vasárnap délelőtt 80 fillér, bármely napon délután 70 fillér.

hétköznapokon 1 kor. „ „ „ 70 fillér.

„ „ „ 40 fillér. „ „ „ 70 fillér.

I. oszt. porcellán kádfürdő zuhannyal, lepedő és törölközővel 1 korona.

II. oszt. cement kádfürdő zuhannyal és lepedővel 80 fillér. Kádak mind földszinten földbe mélyítve vannak és nagy átméretűek, külön férfi és női osztályra van berendezve.

Ifjúsági tákfürdő zuhannyal délutánonként 40 fillér.

Előfizetési jegyek a következők:

10 drb gőzfürdőjegy délelőttre 8 korona.

10 drb gőzfürdőjegy délutánra 6 korona.

10 drb kádfürdőjegy I. oszt. 8 korona.

10 drb kádfürdőjegy II. oszt. 6 korona.

Egy évi személyjegy uraknak és nőknek bármely fürdőben 100 korona.

Teljes szaképzettségünknel fogva oda törekszünk, hogy a fürdőző közönség teljes melegegedését minden tekintetben kiérdemeljük.

Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását mély tisztelettel

KAICH és PINTÉR

fürdőbérlek.

411. 3—4.

A legszebb legdrágább kép a világon!!

Az eredeti 10 millió frank értékű!

MADONNE LA ST. SIXTE RAFFAELLO SANTI!!!

Másonlat Dresden 1890.

R. LIEDTCKE ZELMA

akadémiai festőművésznőtől.

418. 1—4

Látható a sétatéri kioszkban Gárdonyi urnál.

Bemeneti díj 40 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 30 fill.

Az összes 50.000 nyeremény

JEGYZEKE.

A legnagyobb nyeremény lotszerencsésnek 1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona

1 jutalom 600000

1 nyer. a 400000

1 „ 200000

2 „ 100000

1 „ 90000

1 „ 80000

1 „ 70000

2 „ 60000

1 „ 40000

5 „ 30000

1 „ 25000

7 „ 20000

3 „ 15000

31 „ 10000

67 „ 5000

3 „ 3000

432 „ 2000

763 „ 1000

1238 „ 500

90 „ 300

31700 „ 200

3900 „ 170

4900 „ 130

50 „ 100

3900 „ 80

3900 „ 40

50,000 nyer. és jut. 13.160,000

összegeben

Nyujtsunk kezét a szerencsének!!!!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró nagy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel húzták ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk!

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

Egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihúzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt —.75 vagyis 1.50 korona

egy negyed (1/4) frt 1.50 „ 3.— korona

egy fél (1/2) frt 3.— „ 6.— korona

egy egész (1) frt 6.— „ 12.— korona

utánvét mellett vagy az összeg előzetes bekielése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre, tekintettel arra, hogy a húzások f. é. május hó 17. és 18-án lesznek

f. évi május hó 17-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és Tsa.

BANKHÁZ

BUDAPEST.

V., Váci-körút 4/a.

Fiók: Muzeum-körút 11.

Sok nagy nyereményt fizettünk ki már vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

309. 5—8.

Rendelőlével levágandó. **Török A. és Tarsa főelárúsítók Budapest.**

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget.....korona összegben..... utárvételre kérem. postautalványon küldöm. A nem tetsző törölendő.

Pontos czim.....

A Kolozsvári Kisegítő Takarékpénztár Részvénytársaság felszámolás alatt

1900 évi május hó 12-én délután 4 órakor a Kolozsvári Takarékpénztár és hitelbank helyiségében (Főter 7. szám)

Közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. Jelentése a felszámolással megbízott intézetnek a felszámolás befejezéséről és annak eredményéről.

2. Jelentése a felügyelőbizottságnak a felszámolás ideje alatt folytatott működéséről.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy ezen közgyűlés — folytatása lévén a f. évi április 21-re összehívott, de a részvényesek alapszabályszerű számban való meg nem jelenése következtében érvényesen meg nem tarthatott közgyűlésnek, a jelen közgyűlés a tagok számára tekintet nélkül is — érvényesen fog határozni.

A közgyűlésen csak azok a részvényesek gyakorolhatják szavazati jogukat, a kik részvényeiket a közgyűlést megelőző nap d. u. 5 órájáig az intézetnél (Főter 7. szám) leteszik.

Kolozsvárt, 1900 április hó 21.

Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság.
384. 3—2. Winkler s. k. Szöcs s. k.

Kitűnő minőség!**Nagy készlet!!**

Gyári telepek: Kolozsvári Szt.-Györgyhegyi téglagyár (kézi és géptéglagyártás.)
Kolozsvári Rákóczy-hegyi téglagyár (géptéglagyártás.)

Kolozsvári

Szt.-Györgyhegyi téglagyár részvénytársaság.

Telefon 181.

Telefon 181.

Ajánlja az építész urak és építető közönség részére

kitűnő minőségű

kézi- és gép-tégláit.

Igen előnyös árak s nagyobb vétel, vagy kötéseknel külön rendkívüli árkedvezmény nyújtatik.

A téglá minőségéről bárki is meggyőződést szerezhet gyártelepeinken.

Megrendeléseket elfogad:

a „Mezőgazdasági bank és takarékpénztár részvénytársaság.

Jókai-utca 3. szám. — Telefon 52. 400. 3—3.

Igen előnyös árak.

Pilseni Ősforrás!!**Vendéglő megnyitás!**

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az

„UJVILÁG”-hoz címzett

vendéglő-helyiséget holnap, vasárnap május hó 6-án egyik helybeli cigányzenekar közreműködésével megnyitom s azt ez időtől fogva állandó üzemen tartom.

Állandó ötekező vendégek részére 20 százalékos engedményt adok az ételárakból.

Havi abbonement-t előnyös ár mellett elfogadok. Italmért teljes szavatossággal vállalom.

Tisztelettel

Pferschy Ferencz,

vendéglős.

Pilseni Ősforrás!!**Árverési hirdetmény.**

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi leopoldstati cs. és kir. járásbíró 1897 évi 22223. számú végzésével dr. Bruckner Antal ügyvéd által képviselt Max Mánuel felperes részére Májer Mihály bádógos alperes ellen 172 kor. és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől 1897. évi auguszt. hó 3. napján felül foglalt 637 koronára becsült ingóságokra a Kolozsár városi kir. járásbíró V. I. 3155—1900. számú végzésével az árverés elrendeltétvén, annak 172 kor. tőke, ennek 1897 évi február hó 9. napjától járó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 29 kor. 12 fill. bíróság már megállapított költségei erejéig Kolozsvárt alperes lakásán leendő megtartására határidőül 1900. évi május hó 7. napján d. n. 3 órája tűztetik ki, mikor a bíróságilag lefoglalt bitorok, bádogneműk és egyéb háziesszközök és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek középszármítás mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívotnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna; és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem vett, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1900. évi április hó 25. napján.

Pap Jenő,

kir. bírósági végrehajtó.

A m. kir. posta és távirda szállítója
Erdélyben!

Sürgőnyezim: **Bernáth gépraktár**

Telefonszám
412.

Ezen czukorkák kizárólagos képviselével én bizatom meg Kolozsvárt, s ennél fogva ez nálam be is szereshető. Egy doboz ára 30 fillér.

Ajánlom továbbá Gajzágó Róbert tordai gyógyszer, új találmányu Sport-czukorkáit.

Ezen egészen új találmányu czukor kiváló hatása, mely nem a szoba kényelmes pamlagán észlelhető, hanem különösen a forró nyári hőségben utazók, gyalogok, kerékpárosok egyáltalán minden ily sport őrö egyének számára a leghiresebb orvosok rendelkezési alján székértől kezdve az egész család számára a legbiztosabb és legkényelmesebb más ilyen élelmiszer utánzatával össze.

KERÉKPÁROKAT! és azok minden egy-elsősorú szállítóját a legmérsékeltebb áron vagy kedvező fizetési feltételek mellett. Szakszerű mechanikai műhelyemben a javítások, emaillezések, nikkellezések gyorsan és olcsón készítem el!!

KERÉKPÁR-OLCSÓNÓZÁS-TÁLYT IS TARTOK!
A zárt kerékpár-iskolám nagy-utca 1. szám alatt használható
reggel 5-től este 8 óráig.

Ugyisint minden rendszerű varrógépet szabók, cipészek, üzletek és családok részére.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldök!
A nagyérdemű közönség hecses pártfogását kerim tisztelettel
Bernáth E. Sándor Kolozsvár.
402. 4—*.

LILI-CREME
a leghatásosabb arc- és kéz bőr finomító készítmény!

teljesen ártalmatlan összetételű, nem zsíroz, nappal is használható!

Egy téglal Lili-Creme ára 1 korona. Egy darab Lili-zsappan ára 70 fillér. Egy doboz Lili-hőlgypor ára 1 korona 20 fillér és 2 korona.

Kaphatók: **Dr. Hintz György gyógyszerárban.**
149.38—50.

Erdély legrégibb műasztalos-gyára!

B. BAK LAJOS
kolozsvári
műasztalos-gyárában

a legkitünőbb minőségben és a legjutányosabb áron, a t. megrendelők kívánságainak és a határidőnek pontos betartásával készülni: mű-butorok, mindennemű épület-asztalosmunkák, templomi-, iskolai-, üzleti- és lak sberendezések.

A gyár ajánlja továbbá saját készítményű és a legjobb hírnévnek örvendő parquet-munkáit, melyeket minden minőségben és a legolcsóbb áron szolgáltat és akár meglevő padozatokra, akár aszfaltba oly módon állít be, hogy eddigéig hasonlító munkáival egy a kitünő minőség és beállítás, mint az ár tekintetében versenyezen kívül áll.

A B. Bak-féle aszfalt-parquet különösen ajánlatos nedves-lakásoknál. A legjobbnak bizonyult.

363. 2—5

Egy jó forgalmu fűszerüzlet és italmérés
gyár, iskola és kaszárnya közelében eladó!
Czime a kiadóhivatalban. 396. 3—3.

Gépesz,
vizsgázott, szakmájában teljesen jártas és nagyon megbízható, — állandó állást nyer egy mezőgazdasági szeszgyárban!
Fizetés havonta 90 korona. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
413. 2—3.

Van szerencsém a mélyen tisztelt építész és mérnök urak valamint az építkező közönség tudomására hozni, miszerint az általános legjobbnak elismert

Beocsini cémentgyári Unio
beocsini Román cément és
beocsini Portland cément

gyártmányaiából állandó gyári raktárt tartok.

Kezesség vállalatik a magyar mérnök és építész-egylet által előírt szabványoknál 25%-kal nagyobb huzási- és nyomási szilárdságért, a román-cémentnél 650 grammos litersúlyért.

Jutányos árak!!
Gergely Ferencz Utóda
fűszer, gyógyanyag- és festékkereskedő.
295. 7—10.

Ügynökök kizárva!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy raktáromon 1 öl 4 négyszögöl hasáb bükkfa

7 frt 50 kr.

1 öl 4 négyszögöl I. rendű bükk vastag hasáb	10:50
1 öl 4 négyszögöl II. rendű bükk kevésbé usztatott	9:50
1 öl 4 négyszögöl hántott cser	9:50

Haza szállítva 1 frttal drágább.

1 waggon 100 mm. I. rendű bükk vastag hasáb	58.—
1 waggon 100 mm. II. rendű bükk kevésbé usztatott	55.—
1 waggon 100 mm. hántott cser	54.—
1 waggon 100 mm. vékony bükk	50.—

Megrendelhető (Belhid) Wesselényi Miklós-utca 14. és Telefon 315. **Diamantstein B** belkőzép u. 51.

Fisch Géza,
Kajántó-utca 41. sz.
1042. 33—0.

felelősséget vállallok!

ÁZBEJ GERŐ
kézmű- és rövidáru nagykereskedése (Engross)
Kolozsvárt, Status-palota.

D. M. C. Francia himző és hor-goló fonalak Angol orsó gépezárnák Kötő és szövő pamutok Len fonalak Színes fejők valódi színben Berlini, Gácsi Hárászok Galandok, diszperlik Csipke és divat szállagok Üveg gyöngyök és minden rövid árukól nagy választék.	Első magyar szövő és fonógyár vászon gyártmányai: Chiffon és Craas vászon Fellen Rumburgvászon Wassertuch gyapott vászon Nyers Molinos vászon Oxfordok, Zefirek Szöttesek, Canavaszok Foulard és Satin bellések Fehér és színes organtin Bárony kelme minden színben 257. 29—0.	Segesvári Flanelok Brassói Moltonok Karton kendők Selyem kendők Czérna kendők Clott és Casimir kendők Batis és len zsebkendők Torna cipők Munkás ingek Színes anglia posztók Női, férfi- és gyermek-harisnyák Selyem és czérna keztyűk.
---	--	--

ELŐPATAK
gyógyfürdőn,

melynek több kiállításon kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálneologusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a túlságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és bélzárásban, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, ráztkor- és kedélykorban, idegbajokban, máj- és lépdagadatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sápkorban s az ezen alapuló hószám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiiban, kezdődő húgy- és fővénykő lerakódás, s húgykőképződéseknél, a méh idült tömüléseinél, dagainál, fehérfolyásban, a nemi részek gyengeségeiben, angol korban, köszvény- és csuszajokban.

Az ásványviz használataival kapcsolatosan újonnan berendezett meleg- és hideg ásványviz fürdők, hidegvízgyógyomló, massage áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, távirda, posta, 600 szoba áll a közönség rendelkezésére napi ár 80 krtól fennebb, szobák árai május 15-étől július 1-éig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30 o-ol olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak parkok, erdei fenyves sétányok, olvasó, zongora- és társalgó termek, Lawn-tennis, tornaszat, csolnakázó tó, színház, hangversek, bálók s kirándulások; ugyisint egy elsőrendű cigányzenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távra eső Előpatakra magán- és társas kocsik szállítják a gyógyvendégeket, társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik 2 frt, több személynél személyenként 1 frt 30 kr. fizetendő. Egy magánkocsi díja 3 frt. Ezen kocsikra jegyek a földvári állomásfőnöknél válthatók.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad
Előpatak, 1900 év május hó.

410. 1—20

A fürdőigazgatóság.

Modern fűszer-üzlet.
Telefonszám 451.

Kolozsvárt, Belmagyar-utca sarkán

a kor fejlett igényeinek minden tekintetben megfelelő fűszer-üzletet nyitottam, s abban fűszer-, csemege-, déligyümölcs-, bor-, sör-, liszt-, ásványviz, szóval minden a fűszerüzlet körébe tartozó cikket első kézből a legjobb minőségben szerezttem be, s ezekhez szolid áráért, pontos kiszolgálás mellett juthat a közönség.

Kérem üzletem berendezéséről, áruim jó minőségéről személyesen meggyőződni.

Megrendelések telefonon is eszközölhetők s a cikkek kívánatra házhoz szállíttatnak.

Tisztelettel
BENKE DEZSŐ.
fűszer-kereskedő.
317. 10—*.

A kolozsvári r. kath. Status főtéri palotájának 330 db.

Legnagyobb, legajánlatosabb és legdiszesebb kályharaktár!

Ugy minőségben, mint szépség
tekintetében összehasonlíthatlanok a

Kozel F. József
féle cég
Kolozsvárt, Unio-utca
20. szám
— „Redouté”-tal szemben —

Hires kályha-kemenczéi.
Asztal- és disz-kandallók, továbbá porcellán, majolika- és ó-német kályhák, takarékos tüzhelyek, fürdő kádak, kemenczefal burkolatok, stb. stb.

Minden e szakmába vágó munkálatok saját szerelők által csinosan és jótállás mellett eszközöltetnek.

Ajánlja továbbá:
Schamott tégláit!

A deési róm. kath. Status stb. palotájának szállítója.

Magyarország és Erdély legnagyobb kályharaktára.
Telefon: 398.

A kolozsvári megyeház,
A vörös-kereszt kórház,